

WYMAGANIA EDUKACYJNE I PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z BIOLOGII W KLASIE II LO - liceum czteroletnie – POZIOM PODSTAWOWY

Nauczyciel: Magdalena Kras, Mleczek Katarzyna

Klasa: 2A, 2C, 2E oraz grupa 1 klasy 2G

Podręcznik: „Biologia na czasie 2 – zakres podstawowy.” – podręcznik dla liceum ogólnokształcącego i technikum – Nowa Era.

Poziomy oczekiwanych osiągnięć ucznia:

Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
konieczne (na stopień dopuszczający) podstawowe (na stopień dostateczny)	rozszerzające (na stopień dobry) dopełniające (na stopień bardzo dobry)
obejmują treści i umiejętności najważniejsze w uczeniu się biologii .	obejmują treści i umiejętności złożone i mniej przystępne niż zaliczone do wymagań podstawowych
łatwe dla ucznia nawet mało zdolnego	wymagające korzystania z różnych źródeł informacji
często powtarzające się w procesie nauczania	umożliwiające rozwiązywanie problemów
określone programem nauczania na poziomie nieprzekraczającym wymagań zawartych w podstawie programowej	pośrednio użyteczne w życiu pozaszkolnym
użyteczne w życiu codziennym	pozwalające łączyć wiedzę z różnych przedmiotów i dziedzin

Kryteria stopni szkolnych:

Stopień dopuszczający

Stopień dopuszczający można wystawić uczniowi, który przyswoił treści konieczne. Taki uczeń

z pomocą nauczyciela jest w stanie nadrobić braki w podstawowych umiejętnościach.

Stopień dostateczny

Stopień dostateczny może otrzymać uczeń, który opanował wiadomości podstawowe i z niewielką pomocą nauczyciela potrafi rozwiązać podstawowe problemy. Analizuje również proste zależności, a także próbuje porównywać, wnioskować i zajmować określone stanowisko.

Stopień dobry

Stopień dobry można wystawić uczniowi, który przyswoił treści rozszerzające, właściwie stosuje terminologię przedmiotową, a także wiadomości w sytuacjach typowych wg wzorów znanych z lekcji i podręcznika, rozwiązuje typowe problemy z wykorzystaniem poznanych metod, samodzielnie pracuje z podręcznikiem i materiałem źródłowym oraz aktywnie uczestniczy w zajęciach.

Stopień bardzo dobry

Stopień bardzo dobry może otrzymać uczeń, który opanował treści dopełniające. Potrafi on samodzielnie interpretować zjawiska oraz bronić swych poglądów.

Stopień celujący

Stopień celujący może otrzymać uczeń, który w wysokim stopniu opanował wiedzę i umiejętności z danego przedmiotu określone programem nauczania. Potrafi on selekcjonować i hierarchizować wiadomości, z powodzeniem bierze udział w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, a także pod okiem nauczyciela prowadzi własne prace badawcze.

Formy bieżącego sprawdzania postępów ucznia.

Forma		Zakres treści	Częstotliwość	Zasady
Prace pisemne	sprawdziany pisemne (trwające 30 min lub dłużej)	jeden dział lub połowa obszernego działu	minimum 1 w półroczu	- zapowiadane przynajmniej z tygodniowym wyprzedzeniem - adnotacja w e – dzienniku - w miarę możliwości poprzedzone lekcją powtórzeniową, na której nauczyciel informuje uczniów o narzędziach sprawdzających - termin oddania ocenionych prac – 2 tygodnie
	kartkówki (trwające do 20 min)	-zagadnienia z trzech ostatnich lekcji	-minimum 1 w półroczu	zapowiedziane z wyprzedzeniem – ustnie lub przez e-dziennik; na lekcji poprzedzającej kartkówkę termin oddania ocenionych prac – 1 tydzień
Prace domowe	pisemne	-materiał nauczania z bieżącej lekcji lub przygotowanie materiału dotyczącego nowego tematu	w miarę potrzeb	-ocenie może podlegać wybiórczo kilka prac
	w innej formie	-prace badawcze, np.: prowadzenie doświadczeń, wykonywanie modeli - prace dodatkowe, np.: wykonywanie		

		plakatów, planszy, pomocy dydaktycznych		
Odpowiedzi ustne		-dana partia materiału - maksymalnie 3 ostatnie lekcje	jeden raz w półroczu	bez zapowiedzi
Praca na lekcji (indywidualna lub zespołowa)		-bieżący materiał nauczania	w miarę potrzeb	-ocenie podlegają: aktywność, zaangażowanie, umiejętność pracy samodzielnej oraz praca w grupie

Pozostałe ustalenia dotyczące sposobów bieżącego sprawdzania postępów ucznia

1. Sprawdziany pisemne

- Sprawdziany pisemne są obowiązkowe.
- Uczeń, który nie zgłosił się na sprawdzian z przyczyn usprawiedliwionych, musi przystąpić do niego w ciągu dwóch tygodni od daty powrotu do szkoły w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
- W przypadku nieobecności nieusprawiedliwionej lub gdy uczeń unika wyznaczenia terminu, nauczyciel ma prawo zobowiązać go do napisania sprawdzianu w terminie przez siebie wyznaczonym, bez wcześniejszego poinformowania ucznia.
- Uczeń ma prawo do poprawy oceny niedostatecznej z pracy kontrolnej jednogodzinnej w ciągu dwóch tygodni od dnia otrzymania oficjalnej informacji o uzyskanej ocenie.
- Sposób oceniania sprawdzianów. Oceny prac pisemnych dokonuje się zgodnie z podaną niżej skalą procentową.

0 – 39% ndst	40 – 50% dop
51 – 74 % dst	75 – 90 % db
91 – 97 % bdb	98 – 100% cel

2. Kartkówki

Nieobecność ucznia na niezapowiedzianej kartkówce nie zobowiązuje go do zaliczania danej partii materiału.

Kartkówki te nie podlegają poprawie.

3. Odpowiedzi ustne

Oceny

bardzo dobry
dobry
dostateczny
dopuszczający
niedostateczny

Kryteria

odpowiedź bezbłędna, samodzielna, wyczerpująca
odpowiedź bezbłędna, samodzielna, niepełna
odpowiedź nie w pełni samodzielna, pojawiają się błędy merytoryczne
odpowiedź niesamodzielna, pomijająca istotne treści merytoryczne
odpowiedź niesamodzielna, poważne błędy merytoryczne lub brak odpowiedzi

Przy wystawieniu oceny za odpowiedź ustną nauczyciel powinien przekazać uczniowi informację zwrotną.

4. Nieprzygotowanie do zajęć

Uczeń ma prawo być nieprzygotowany do odpowiedzi ustnej bez usprawiedliwienia raz w

półroczu. W przypadkach losowych, na prośbę rodzica, może być nieprzygotowany po raz drugi. O powyższym fakcie uczeń jest zobowiązany poinformować nauczyciela na początku lekcji. Swoje nieprzygotowanie uczeń zgłasza przed każdą lekcją. Nieprzygotowanie, o którym

mowa wyżej, obejmuje również zadania domowe oraz braki zeszytów z pracami domowymi. Nieprzygotowanie nie zwalnia ucznia z aktywności na lekcji.

Brak podręcznik lub innych koniecznych materiałów (np. wydruków zadań) uniemożliwiający pracę na lekcji jest równoznaczne z nieprzygotowaniem ucznia do zajęć.

5. Prace domowe

Uczeń ma prawo nie wykonać w półroczu jednej pracy, ale musi ją uzupełnić na następną lekcję. Częste braki zadań domowych i zeszytu przedmiotowego (ponad zasadę ustaloną) mogą być odnotowane w dzienniku lekcyjnym znakiem /- / i mogą mieć wpływ na ocenę z zajęć edukacyjnych.

Sprawdzenie i ocenianie sumujące postępy ucznia

Uczeń otrzymuje za swoje osiągnięcia w danym roku szkolnym oceny: śródroczną i roczną. Wystawia je nauczyciel na podstawie ocen cząstkowych ze wszystkich form aktywności ucznia

(w tym również aktywność na lekcjach, umiejętność samodzielnego, logicznego myślenia, systematyczne przygotowanie do zajęć, zajęcia praktyczne, z tym że oceny ze sprawdzianów mają znaczący wpływ na ocenę śródroczną i końcoworoczną) jednak nie jest to średnia arytmetyczna.

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO - BIOLOGIA KLASA I – POZIOM PODSTAWOWY- liceum czteroletnie

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- Głównym celem kształcenia biologicznego w zakresie podstawowym jest pogłębienie wiedzy dotyczącej budowy i funkcjonowania organizmu człowieka.
- Integrowanie wiedzy o zjawiskach i procesach zachodzących na różnych poziomach organizacji życia, prowadzące do wyjaśniania ich złożoności oraz zrozumienia relacji między organizmami, a także między organizmem a środowiskiem.
- Kształcenie rozumienia zjawisk i procesów wpływających na różnorodność biologiczną, także w kontekście ewolucyjnym.
- Przygotowanie ucznia zarówno do samodzielnego, jak i zespołowego rozwiązywania problemów badawczych, a także kształtowanie umiejętności krytycznej analizy wyników doświadczeń i obserwacji oraz na ich podstawie formułowania wniosków. Nabywanie umiejętności posługiwania się podstawowymi technikami laboratoryjnymi oraz poznanie metod badawczych związanych z obserwacjami (także tymi w terenie) i doświadczeniami. Rozwijanie umiejętności korzystania z różnorodnych zasobów wiadomości i krytycznego odnoszenia się do dostępnych źródeł informacji.
- Zapoznanie ucznia z praktycznymi zastosowaniami nauk biologicznych.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

I. Znaczenie nauk biologicznych – Uczeń

- definiuje pojęcie biologii
- wymienia metody poznawania świata
- poznaje obserwacje i doświadczenia
- wskazuje różnice między różnymi rodzajami mikroskopów

II. Chemiczne podstawy życia. Uczeń:

- przedstawia znaczenie biologiczne makroelementów, w tym pierwiastków biogennych;
- przedstawia znaczenie biologiczne wybranych mikroelementów (Fe, J, Cu, Co, F); 3) wyjaśnia rolę wody w życiu organizmów w oparciu o jej właściwości fizyczne i chemiczne.
- przedstawia budowę węglowodanów (uwzględniając wiązania glikozydowe); rozróżnia monosacharydy (glukoza, fruktoza, galaktoza, ryboza, deoksyryboza), disacharydy (sacharoza, laktoza, maltoza), polisacharydy (skrobia, glikogen, celuloza, chityna); określa znaczenie biologiczne węglowodanów, uwzględniając ich właściwości fizyczne i chemiczne; planuje oraz przeprowadza doświadczenie wykazujące obecność monosacharydów i polisacharydów w materiale biologicznym;
- przedstawia budowę białek (uwzględniając wiązania peptydowe); rozróżnia białka proste i złożone; określa biologiczne znaczenie białek (albuminy, globuliny, histony, kolagen, keratyna, fibrynogen, hemoglobina, mioglobina); przedstawia wpływ czynników fizycznych i chemicznych na białko (zjawisko koagulacji i denaturacji); planuje i przeprowadza doświadczenie wykazujące obecność białek w materiale biologicznym; przeprowadza obserwacje wpływu wybranych czynników fizycznych i chemicznych na białko;
- przedstawia budowę lipidów; rozróżnia lipidy proste i złożone; przedstawia właściwości lipidów oraz określa ich znaczenie biologiczne
- porównuje skład chemiczny i strukturę cząsteczek DNA i RNA, z uwzględnieniem rodzajów wiązań występujących w tych cząsteczkach; określa znaczenie biologiczne kwasów nukleinowych.

III. Komórka. Uczeń

- rozpoznaje elementy budowy komórki eukariotycznej na preparacie mikroskopowym, na mikrografii, rysunku lub na schemacie;
- wykazuje związek budowy błony biologicznej z pełnionymi przez nią funkcjami;
- rozdziela rodzaje transportu do i z komórki (dyfuzja prosta i wspomaganą, transport aktywny, endocytoza i egzocytoza);
- wyjaśnia rolę błony komórkowej i tonoplastu w procesach osmotycznych; planuje i przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ roztworów o różnym stężeniu na zjawisko osmozy;
- przedstawia budowę jądra komórkowego i jego rolę w funkcjonowaniu komórki;
- opisuje lokalizację, budowę i funkcje rybosomów;
- przedstawia błony wewnątrzkomórkowe jako zintegrowany system strukturalno-funkcjonalny
- opisuje budowę i funkcje mitochondriów.

IV. Metabolizm . Uczeń

- wyjaśnia na przykładach pojęcia szlaku i cyklu metabolicznego;
- porównuje istotę procesów anabolicznych i katabolicznych oraz wykazuje, że są ze sobą powiązane; - wykazuje związek budowy ATP z jego rolą biologiczną.